Első évfolyam. 49. szám. Székely-Udvarhely, 1895. december 1.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVARHELYVÁRMEGYE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egy példány ára 8 kr. Tapokban a bankónak egész évre 3 frt. — Hirdetések és előfizetési díjak a kiadóhivatlhoz évre 3 frt. (Betegh Pál könyvnyomdája) intézendők.
Megjelenik havonkint kétszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő: Dr Vajda Emil. Társszerkesztők: Solymossi Endre. Főmunkatársak: Pogány Kornél, Embery Árpád. Kiadó: az laptulajdonosi Betegh Pál.

A lap szellemi részei iránti közlemények a főszerkesztőhöz intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza. — Hirdetmények olcsó árszabály szerint számittatnak. — Egyes példányok kapthatók Gál János könyvkereskedésben.
Nyitva van szerdán 12 kr. Bélyeg 41 kilón 30 kr

Van-e járvány?

A mult hét folyamán felettébb nyugtalanító hírek szállingóztak s egyik ajk a másiknak adta tovább a remes ujdonságot: ‚Föllépett a roncsoló torokbaj, vagy erőheny s naponta szedik áldozatait.‘ Elképhetlenül, e hír milyen izgalottságot okozott mindenfelé s különösen a gyermekek életeért aggódó szülőket valósággal kétségbejettette. Szerencsére a hír tulcottnak, valóttalannak bizonyult. Sietttünk városunk tekintélyes orvosainak véleményét és tudósításait e tárgyban kikérni, kik szives készséggel, előzékenységgel irtak lapunk számára a lefolyt két hét egészségügyi viszonyairól szóló — örömmel jelentjük — teljesen megnyugtató jelentést. A lapunk szerkesztőségéhez intézett s alább közölt levelek egyhangulag konstatalják, hogy ez időszerint városunk területén semmiféle ragályos betegség járvány alakjában nem lépett fel, valamint azt is, hogy a szórvafel, valamint azt is, hogy a szórvanyosan mutatkozó diphteria s vörheny eseteknek sincs nyugtalanító jellege. A hozzánk intézett levelekből azt a megnyugtató biztositást is kiolvashatjuk, hogy ugy az egyes orvosok, mint a városi hatóság megtette a legmesszebb menő óvintézkedéseket s lelkiismeretesen ügyelnek, hogy e betegségek terjedéses járványnyá való elfajulása meggátoltassék.

Köszönettel és megnyugvásal veszszük tudomásul s hálával fogadja bizonynyal Udvarhely város közönsége is, nagyrabecsült, tevékeny s önfeláldozó orvosaink, valamint a városi hatóság eléggé megnem becsülhető közegeszségügyre irányuló legüldvösebb intézkedéseiknek kellő sikere s kivánt eredménye legyen, a város minden lakójának üdlvetve kell közreműködnie, s az óvintézkedések foganatositását teljes buzgalommal kell támogatnia Orvosaink egyhangulag ajánlják, hogy tartózkodjunk a városunk területén levő kutak egészségtelen, könnyen fertőző vizének ivásától, mert igen gyakori esetben itt rejlik éppen a járvány csirája. A ki csak teheti, a kinek csak módjában áll, (s ki ne tehetné, kinek nincs áll módjában) ásványvizet igyék, mely nemcsak mint összer igen ajánlatos, de mint a szervezetre s egészségre hőtékonyan ható gyógyszer is, kell, hogy minden családnál készenlétben legyen.

A ragályos betegségek elterjedésének másik factora a fertőzött területekkel szok lakóival való érintkezés. Ezt minden körülmények között kerülni kell. Nem akarjuk s helyen ismételni azon okos, üdvös és meg szívlelendő utasitásokat, tanácsokat melyek a hozzánk beküldott levelekben oly egyhangulag ki vannak emelve.

Csak egy körülmény akarjuk felhivni különösen egyszerű szülők, másrészt a városi hatóság figyelmét. A szülőket kérve kérjük, hogy az orvosok utasitásait, parancsait a lehető legnagyobb lelkiismeretességgel s pontosséggal teljesitsék, mert egyetlen, kicsinnek tetsző mulasztás, olyan szomoru következményeket s oly átkos hatásokat idéztet elő, hogy könnyen csapássá, vagy esetleg szerencsétlenné válhatik. Ez áll nemcsak a jelenre de a jövőre nézve is. — A városi hatóságot pedig kérjük, járjon el ezentul is a desinficziálásnál a legnagyobb körültekintéssel és szigorral, hogy minden keletkező veszedelmet már csirájában el lehessen lojtani. Es végül — minden kiselhető módon akadályozza meg a járványnak a vidékről való behurczolását. Intézkedjék, hogy a falukon ragályos betegségbe esett egyének otthon gyógykezeltessenek s ne hozassanak a város falai közé. A behurczolásban rejlik a veszedelem másik, nem kevésbé termékeny csirája s ha ennek is sikerül gátat vetni, ugy Udvarhely minden polgára, anyák, apák és gyermekek nyugodtan hajthatják álomra fejeiket, abban a tudatban, hogy legdrágább kincsük, az egészség fölött, éber, lelkiismeretes szemek őrködnek.

Itt adjuk vezérczikkünk kiegészitésül orvosaink tapasztalásainak eredményeit, melyek összhangban szólva a közönség meglnyugtatására érdekes adatokat tartalmaznak.

Tekintetes főszerkesztő ur!

Becses felhivása folytán van szerencsém az Udvarhely városi egészségügyi viszonyokról véleményemet az alábbiakban tudomására hozni:

Városunkban jelenleg az egészségügyi viszonyok jónak mondhatók s többnyire csak az ősz évszakban előfordulni szokott nyári jellegű kórok lépnek fel. Fertőző (heveny) kórok eddigelé szórványosan fordultak ugyan elő, de járványosság egyik betegség sem fajult.

Az eddig felléptett r. torokloki, torokgyik, vörheny, kanyaró és hagymás szórványos esteinél tudomásom szerint a hatóság mindent megtett a ragályos betegség továbbterjedésének megakadályozásra s hogy ezt t. i. az orvosrendéri intézkedéseket erélyesen vitte keresztül, mutatja azon elért eredmény, hogy ezen heveny fertőző kórok egyes esetei — mely részre a test-gépezetnek, s mely hasznos is, káros is lehet — igyekszik elyanná mely hasznos is, káros is lehet — igyekszik pedig ható tenni, a milyennek lenni kell, igyekszik pedig ható eszközök által: épen azért roszmak nem mondható, s ötödik évben fel nem tüntethető. Igaz, hogy vannak oly tünetei, melyek a társadalmat oly nem mozditják, de nem is képezik ám létczélját sem. Mert például a hásas ágórcza, hütlenség meg vannak ugyan a társadalomban, s a társaságban szóro együttélésnek ezek gyengülésére vannak; de azután vajon melyik mennes érzület fogja ezeket pártolni s létezésültüzni ki, vagy tekintni?

A társadalom sem fogja ezt czéljának tartani soha. Szóval a tünetnek a tünetnek megvan a maga erkölcsi jelleme. S azért, mert vannak társadalmi tagadó tünemények, ép oly kevessé mondható ki az egész társadalmi élettre s tagadó itélet, mint a hogy a mint nem mondható, hogy az ég mindég borus, mert ugy szólnak, hogy a felhő, hogy a lelkiismeret sötét, azaz, hogy a műveltség fejlődésével általában kevesebb tett felett mond roszló itélet, mint alsóbb foku műveltségi állapotban: mégis ez is az egész fejlődésének, s az ennek tudójának szigorú igazság; mert kisebb kör kevesebb tágabb kör es tobbféle viszonyt tobbféle tettre es okosabb gondolkozásra készteti az embert, s más-más irányban. S ennélfogva lehetőnek is tág lelkiismeret. Pl. regebben a bőjtnek a megszegése a lelkiismeret vádjat idézte elő ma, mar nem, mert a munka megkövetelé a régebben, ha tágabb, annál erősebb. Mert, harészét, De (görög) az ésrrevélen lopás nem volt bűn, mi az. Mert, az régen az embereknek is a legdurvább szinszimódot használtak, a lelkiismeret minden nagyobb fellinódulása nélkül, pl. embereket dobtak állatok prédájául, királyok örömének betelésére, ma már ezt a lelkiismeret meg nem engedheti.

(Folytatjuk.)

TÁRCZA.

A társadalom erkölcsi jelleme.

— Irta: Németh Sándor. —

Sokféleképen szoktak szólni kornukról, s igy sokféleképen jellemzik a társadalmi életet is. Nevezik korunkat a találmányok korszakának, a haladás századának. Erkölcsi tekintetben azonban sokan nem szólnak kedvezőleg, mások meg épen az emberi nemes érzület nyilvánulása idejének, a humanismus korszaának nevezik.

S bizonyos határokig ép ugy meg van amaz első, mint amaz utolsó állitásnak jelőgosultsága.

Hogy erkölcsi tekintetben sokan nem szólnak kedvezőleg a társadalmi életről, annak alapoka ép ugy a társadalomban található fel, mint a hogy a kedvező itéleté. S most már az következnék ebből, hogy mindkettőt hasonfokú itéletnek mitartsuk. De az azonnal lehetetlennek tünik fel, midőnt szemügyre veszszük az itélet kiindulásponti ját. A tagadó itélet azon cselekményeken találja fel alapokát, mely cselekvények az onyém és téd közti összeütközések eredményei, s melyek a társadalomnak minden rétegében feltalálhatók, hol az egyéni szabadságról szólhet. Ez az életnek a társegyedlet való tagadásos eljárása a létfenntartás érlekében. Ez küzdelem, végtelen harcz, mely az emberviláguban sem tagadhatja meg magát, ép oly kevéssé, mint a hogy az életre nem képes gyümölcsfa elpusztul a kemény hidegben, mig az életre képes erdőtik, s tovább is fennmarad. Vagy egyik gyümölcsfaj jobb, mint a másik, s az kiszorítja helyéből azt utóbbit; s igy tovább. Ez utóbbi létért való küzdelemhez csaknem teljesen hasonlitható a társadalmi létfenntartás küzdelme, mely folyton toly és folyni fog, mig az ember társadalmi életet fog alkotni. Hogy folyton folyt, azt mondhatjuk, hiszen a történelem eléggé tanusitja ezt, midőn más és más társadalmi formákról beszél, pl. mikor eldaja, hogy voltinó, mikor az asszonynak semmi dönto szerepe nem volt a társadalmi életben; s midőn szól a no jogainak későbbi elismeréséről, mely jog ma kétségbe épen nem vonható a czivilizáltt társadalmi életben.

Itt is látható, hogy az erősebb, életre képesebb társadalmi formák az ősiszaa az életre kevésbé képesebb formát.

Van ennél szembetűnőbb példája is ennek. A szorgalmas munkás többet szerez ja nagy tudós a tudományt inkább mint a szorgalmas nappszámos bőbb bert. kap, mint a henye. A jó minőségű termeles több keresetnek örvend, mint ugyanazon minőségu, de nem hasonfoku termeles. A szép nőnek több szépiszerje van, mint annak, ki kevesebb bájjal dicsekedhet. Afféri, ki ügyes a szépszerzésben, hátterbe szorulja azt, ki hallgatagságavel unnatja a nőket, s igy tovább... Es alsópont hat nem lehet, hogy erkölcsi tekintetben tagadólagos itélet mondjunk, ez a társadalom terjamészeti törvénye.

Vannak azonban a társadalmi életnek olyan jelenetei, melyek csakugyan jogosná teszik a társadalomról hozott, tagadólagos itéletet.

Ilyen jelenetek a mások vagyonának jogtalan eltulajdonitása, ilyenek a rablások, rablóvilágok, ilyenek a gyilkosságok stb. Ezek is a létért való küzdelem sorban osztatnak. Mindazonáltal a czivilizált társadalom épen fenntartása érdekében minőség ellenszert keresett, tiltó szavát felemelte ellenük. Törvényelet hozott korlátozásukra. Ugyszintén a fenntartásra, a szétszórt, a létért való küzdelem ily dúrva nyilvánulásának megszüntető test szintén létfenntartásra törekszik, s az ugy az ember — mely részre a test-gépezetnek, s mely hasznos is, káros is lehet — igyekszik elyanná mely hasznos is, káros is lehet — igyekszik pedig ható tenni, a milyennek lenni kell, igyekszik pedig ható eszközök által: épen azért roszmak nem mondható, s ötödik évben fel nem tüntethető. Igaz, hogy vannak oly tünetei, melyek a társadalmat oly nem mozditják, de nem is képezik ám létczélját sem. Mert például a hásas ágórcza, hütlenség meg vannak ugyan a társadalomban, s a társaságban szóro együttélésnek ezek gyengülésére vannak; de azután vajon melyik mennes érzület fogja ezeket pártolni s létezésültüzni ki, vagy tekintni?

A társadalom sem fogja ezt czéljának tartani soha. Szóval a tünetnek a tünetnek megvan a maga erkölcsi jellemo. S azért, mert vannak társadalmi tagadó tünemények, ép oly kevessé mondható ki az egész társadalmi életre s tagadó itélet, mint a hogy a mint nem mondható, hogy az ég mindég borus, mert ugy szólnak, hogy a felhő, hogy a lelkiismeret sötét, azaz, hogy a műveltség fejlődésével általában kevesebb tett felett mond roszló itélet, mint alsóbb foku műveltségi állapotban: mégis ez is az egész fejlődésének s az ennek tudójának igazság; mert kisebb kör kevesebb tágabb kör es tobbféle viszonyt tobbféle tettre es okosabb gondolkozásra készteti az embert, s más-más irányban. S ennélfogva lehetőnek is tág lelkiismeret. Pl. regebben a bőjtnek a megszegése a lelkiismeret vádjat idézte elő ma, mar nem, mert a munka megkövetelé a régebben, ha tágabb, annál erősebb. Mert, harészét, De (görög) az ésrrevélen lopás nem volt bűn, mi az. Mert, az régen az embereknek is a legdurvább szinszimódot használtak, a lelkiismeret minden nagyobb fellinódulása nélkül, pl. embereket dobtak állatok prédájául, királyok örömének betelésére, ma már ezt a lelkiismeret meg nem engedheti.

(Folytatjuk.)

Megjelent az „ÉLET KÖNYVE“ s még csak ma és holnap lehet előfizetni 2 koronával.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szórványos jellegüket megtartva járványossá nem válhattak.

Jelenleg tudomásom szerint, városunkban heveny fertőző, járványosnak valható körben szenvedő beteg egy sincsen.

Székely-Udvarhelyt, 1895 nov. 28.

Teljes tiszteletettel: *Dr Gerich.*

—

Tisztelt Barátom!

Es idő szerint a város területén, ragályos betegség, járvány alakban nincs. — Szórványosan azonban (s ez nagy különbség!) az ép folyamán állandóan 1—2 heti intervallummal, szélhelhető, a roncsoló torokloh és torokgyik, a vörheny, kanyarló és havi hasgyurmák.

Jelenleg a Kossuth-utczában, Martinovics tak, pénztárnokával van egy gyógyuló félben levő enyhén torokloh, ugyan e háznál e hó 15-én egy 4 éves fia lett el torokloh bban. — más háznál ily ragályos betegség nincs.

Van egy vörheny eset szintén a Kossuth-utczában, a beteg egyelőre veszélyen kivül van, azaz a heveny elő időszaka lezajlott; a következmények bajok szonban még nem zárhatók ki.

Van egy fattyn hinlo (bárányhimlő) eset, e betegség veszélytelen, habár ott ragályos természetu, a beteg a vár-utczában van, jelenleg teljesen gyógyult, a fertőtlenites el van rendelve.

A ragály elleni védekezés tekintetben fölelog az, hogy a betegnel való közvetlen és közvetett érintkezéstől óvja magát mindenki. — A lakosság a jelző táblával megjelölt fertőzött házakat kerülje. A fertőzött házból a gyermekek iskolába ne járnak, a házbeliek a ragályt ne hurczolják. Erre a torvény mindenkit kötelez, de mi sem mulasztjuk erre a felelet figyelmeztetni.

Sürgetni kell, hogy a vidéken, az óvintéskedéseket tartsák be, mert mi e nélkül hiába vedekezünk. Legtöbb esetben a ragálynak behurczolása a vidékről, kimutatható.

Mi a lehető legszigorubban járunk el a ragályos betegek gyógykurá ra s ezigor azon eredményben látszik, hogy a ragálynak házról-házra terjedése nem mutatható ki, mert ugysvólna megfojtjuk a betegséget fészkében, de e helyett azt tapasztaljuk, hogy a betegség inkább azokná fordul elő, kiknek szülei a vidékieket gyakrabban érintkeznek, pl. Martinovics, ki valcsinálog a pénztárból vitte a ragályt gyermekéhez. — Itt sürgős a felszólalás!

Végül kérlek, hogy a közöseg ne alármirozta sek okeiéiül, fordulj tok az ügyben adatokért a rendőséhez. — Itt minden időben a járványnaplóbol tiszta és biztos képet találtok a ragályos betegségekről.

Tisztelettel

— *Dr Kassay.* v. orvos.

Igen tisztelt Barátom!

Leveledben feltett minden kérdésére sietek a legnagyobb kösönnel válaszolni:

1. A kórházban egy kösnyebb és egy egész sulyos hasi hagymázban (typhus abdminalis) szenvedő beteg ügyelgekezek. — Mindkettő a város belterületéről lett beszállítva.

2. Ismeretesnek mai állása szerint a typhus baczillusai a talajvíz által juttnak a szervezetbe. Ez okból, véleményem szerint, vegy ásványiz, vagy teljesen jól tisztított kutvíz használandó.

3. A hanyszor e kérdés fel lett vetve, mindig — és most is csak azt mondhatom, hogy Udvarhelynek igen szerencsés fekvése van, tiszta jó levegőre, de a talaj szennyezettége miatt egészséges ivóvíze nincs. — E bánytó nemilig pótolja a nomródi szennavas vasas víz, de az nem levén kozombos folyadék, egy életen át használva, alig hiszem, hogy ártalmas ne legyen. — E baj orvoslásra feltétlenül szükségesnek s mindennel előbb valónak tartanam egy jó vízvezeté létesítesét. — Más árnyoos betegségeim nincs undonásom, e miatt csak a gyógykezeésem alatt alló typhusvól mondtam el véleményemet. Ha azonban szükségesnek látod szerény véleményemet, igen szívosan állok rendelkezésedre, mas fertőtlenő betegségekről.

De talán jobb volna a közöseget mindig egy bizonyos betegség fellépése alkalmával tájékoztatni, mert legtöbb figyelmet a veszély jelenléte alkalmával tanusit.

Tiszteletem kifejezése mellett maradok barátod

Dr Lengyel.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Felhivását kapva, a következőkről kivánom értesiteni.

Városunkban tudtommal még eddig járványos baj nem uralg. Szórványosan fordul elő egy családnál gége- és torok-diphteria, hol az egyik gyermek azonnal elhalt, a másik már javult állapotban van; ezenkivül tudomásom van egy enyhe vörheryről és egy bárány-himlőről, ezek is már túdúló állapotban vannak.

Eddigi időjárásunk ugyan nagyon kedvező volt a ragályos bajok elöidezésére és terjesztésére s annál nagyob gond szükséges ugy a családoknál mint az iskolákban.

Mindenek elött legfőbb szükséges dolog lenne azon rendeletet betartani szigorban, hogy a falukról a ragályos bajokban szenvedő betegoket nehezak ide be gyitásra, a mint most is gyakran megesik, mert igy mindig ujabb fonatát kapják a bajoknak.

A szülők és iskolák vezetői szigorban ügyeljenek arra, hogy a még legenyhébb ragályos bajoknál is a beteg és ennek bár egészséges laká társai csak orvosi igazolvány mellett mehessenek az iskolába.

maradt tisztelője

Dr. Mezey.

Kedves Barátom!

Városunkban nehány heveny fertőző betegség fordult elő, de az abban szenvedők is gyógyulóban vannak. E betegség csak szórványosan fordult elő.

A közöségnek azon helyzeket kerülnie kell, hol ragályos betegek vannak. A beteg gyermek az orvosnak korán bejelentendő, hogy a zárlatot, azonnal meglehessen tenni, s a népnek szivére kell kötni, hogy e zárlatot tartsa be pontosan. Az iskolákban a gyermekeket orvosi bizonyitvány nélkül ne fogadják be, mivel egyes bonyhfertőzö betegségek 4—5 hétig tarthatnak s a ragály tovább terjeszthető; ép azért a ragályos beteg házaktól a gyermekek csak oly helyre bocsátandók, hol nincsenek gyermekek.

A ragályos betegségek terjesztésének megakadályozására legjobb óvszer a fölztlen tisztaság. Ép azért a jó ivóviz elszerendi szükséget minden városban. A szenyvizeket levezetésére csatornázással volna a város ellátandó. Elkerülhetetlenül szükség van ndulóterek berendezésére. Sötétben és játszótereek fontos szerepet visznek a közegészségügy szempontjaban.

Egyes kartársaim allítása szerint a ragályos betegség a betegeknek községekből a városba való hozatalával terjesztetik. Ezen allításban mindenesetre sok igaz van, s ezeknek fordulhatnak elő, de mi hogyan a szegény falusi nép, ha a körorvos községeit csak egyszer utazhatja be havonta. Oda kellene hatni az intéző köröknek, hogy a körorvosi kerületek szükebbre vonassanak, hogy igy az orvos betekéni legalább egyszer bejárhassa községeit s megtegye a szükséges intézkedéseket s akkor a falusiak nem lesznek kénytelenek a betegeket a városba hozni.

Végül kijelentem, hogy városunk közegészségügyi viszonyai szemben más városokkal kedvezőnek mondhatók. Igaz hivő

Dr Rácskóry Sámuel.

—

Tekintetes Szerkesztő ur!

Folyó hó 20-án kelt becses megkeresése folytán, van szerencsém értesiteni, hogy a város közegészségügyi viszonyai e hó 14 napi időszakban hozzám beérkezett hivatalos adatok szerint eleg kedvezők. A hónap első felében előfordult a roncsoló torokloh és gyermekeknél, kik közül 1 meghalt 1 épolás alatt maradt és a vörheny lépett fel egy gyermeknél, ki szintén épolás alatt maradt. Eszközöl tehát lábtól, hogy közelebbről jelen idegy valamely járvány meg nem volt a városon. A szórványos fertőzés esetének pedig mihelyt a rendőrség tudomására jutna, a megfelelő vizsgálatszabályok, azonnal alkalmazásba vétetnek s igy a legtöbb esetben kiküszöli és a további ragályosanak gátol vetni.

A ragályos betegségeknek első esetei becs empészetnek igen gyakran a szomszéd községekből is közlekedes folytán, a mit kellőképen ellenőrizni és megakadályozni, egyfelől az illető czélokat lelkiismeretessége, másfelől pedig a községi elöljáróság erélytelensége és közönyossága miatt teljes lehetetlenség.

Kétséget nem szenved, hogy mint mindenütt ugy városunk közegészségügyi viszonyainak javitásará és a köztisztaságra való folyyelet egyik legfőbb tényező; egy másik nem kevesbé fontos tényező lenne a városnak jó ivóvizzel való ellátása

A tekintetes tanár urnak.

Székely-Udvarhelyen, 1895. nov. 20-án.

Kitűnő tiszteletettel

Dr. Szabadi.

Ime a tapasztalatok eredményei, melyek azt hiszem kedvező szinben tüntetik fel városunk közegészségügyi állapotát. Orosaink tanácsait jó volna, ha a közönség megszívelné s azok értelmében járna el, mert akkor meg szerencsésebb helyzetet lehetne elérni e tekintetben is.

Levelezés.

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!

A „Székely-Udvarhely" 47-ik száma kölön felék rovatban „Muszna anyaköznyvi hivatali he ly ség nélkült czim alatt megjelent közlemény folytán, tisztelettel kérem fel, hogy alábbi helyreigazitó soraimnak helyet adni szíveskedjék.

A közleményt az ev. ref. kebli tanács észrevétel nélkül nem hagyhatja, hogy ki tudja mind indokból tétetvan, a dolgot nem ismerket olyan itélethozatalra vezetheti, mi a kebli tanácsra nézve sértő lehet. A tény nem ugy van, mint ott van szó adva. A czim mar unga nem felel meg a valóságnak, mivel az anyakönyvvezető jelen hó 18 án d. e. 10 órakor tanuk előtt mondotta, hogy még lakásán van a hivatalos helység s ő maga sem indult allandó hivatalos helyiség keresésére, de azért a közöjös elöljáróság csak e hó 17-én este vegezte el; tehát volt idelignes hivatalos helyiség, csak állandó nem.

Az sem felel meg a valóságnak, hogy a kebli tanácsa megtiltotta az allami anyakönyvvezetőnek, hogy lakásán allami anyakönyvet vezethessen, elrendelte volna, hogy minden anyakönyvi irmányt lakásáról eltávolitson; mivel csak czimtábla levételét rendelte meg a kebli tanács az é n k e v e z ő r i l a k á s r ó l (legyzkönyvében látható). Ez maga a tény.

S minthogy a kebli tanács 1894. október 1-én a vall. és közokt. minister ur ő nagyméltóságával is jóváhagyott szerződés pontja szerint az allami tanácsnok m i n d e n e k v e z é r n e k adta át lakásul a kántori lakot, tulajdonjogi fentartásával; s minthogy az é n k e v e z ő r a kebli t a n á c s h i v e, t u d t a é s b e l e e g y e z é s e n é l k ü l a b i z o n y o s ö s s z e g k i k ö t é s e m e l l e t t — a községged szerződésre lépett, hogy lakásán lesz az allami anyakönyvvezető hivatalos helyiség: ezen indokból elindítva és saját jogának védelmére rédekben teszi intézni a kebli tanács — nem engedhetvén, hogy a polgári község, vagy az allam, az egyház tulajdonát képező ingatlanba tegye kezét megkérdezés és beleegyezés nélkül — és nem az egyháznak szükséges és szükségtelen szemben való igazitás tekintetéből — a mi velünk protestansokal nem fér össze. A kebli tanács joga szerint allapittatik meg ez ügyben (a közlés szerint) nem kutatom, hogy a megtörténés miért és minő lesz, nyugodtan szemben be, indulunk — mint közöltetik — a kelő jelentés nyomban meg is tétetett.

Muszna, 1895. nov. emb. 18.

A kebli tanács nevében:

Darvay Lajos,
ref. pp.

KÜLÖNFELÉK.

Tekintettel a Budvárán felállitando millennáris emlékoszlop érdekében megindult mozgalomra, lapunk allando rovatot nyit s a befolyt adományokat hétről-hétre nyilvánitja.

Ujabban beküldte 144. sz. gyűjto-ivét Szabó Gyula Rékés Gyularól 3 frt 50 kr tartalommal. Főösszeg: 260 frt 33 kr.

— **Eljegyzés.** Vajda Emil dr. m. kir. állami tőrealisk. r. tanár, lapunk felelős szerkesztője, tegnap valtott jegyet Reicher Alfréd, M.-Tordamegyei földbirtokos leányával, Gabriella kisasszonyával.

— **Kinevezés.** A helybeli mérnöki hivatal főnokét, Ferenczy Endrét, fő mérnokké és Hoffmann Sándor mérnoké pedig magasabb fizetési osztályba lépésének elő. Gratulálunk.

— **Valaszlás.** A karacsonyi ünnepekre megjelenő számunk miatt ezúttal más tobben kiadott elk dolgozatokat. Kérjük ujonj szives jóakaróinkat, munkásainkat, küldjék be idején dolgozatukat, hogy az anyag rendszerint legyen.

— **Nőegyleti gyülés.** A helybeli jótékony nőegyesület vasárnap, tehát ma nap d. u. 2 órakor gyűlést tart, melynek nevezetesebb tárgyai: a karacsonyi segélyek kiosztása idejének meghatározása; b) szegény tanulók felruházása; c) segélyzési kérések tárgyalása; d) jelenő inditványok tárgyalása.

— **Nőegyleti fillér.** A h. ó 27-én tartott fillérestely, melyet a folyamodó ivének a Molnár Károly koll. tanár rendeztek, szépen sikerult. Nagy szám intelligens közönség volt jelen és a filléreknek 18 frt gyűlt össze. Az érdekes műsor a következő volt: Steinhauer Victorine Váradi Antal „Judás" at szavalta mély érzéssel, hatásosan interpretálva a költemény szépségeit. Török Bódog kellemes, behizelgő baritonnal billenette le a közönséget s atatott sürü tapsokat s ujrázást. Sebesi Arthur Arany „Honvéd özvegye" cz. költeményét adta elő igen ügyesen. Végül Torok László játszott czimbalmon nehány édesbus magyar népdalt zajos tetszés mellett.

— **Halálozás.** Gyarmathy Ferencz ügyvédet sulyos csapas érte, mert leánya Katalin, férjezett Gáncoky Béláné, életének 27-ik, házasságának 3-ik évében, hosszas szenvedés után, nov. 26-án, Felvinczen meghalt. A megboldogultnak hult tetemeit 27-én, d. u. a vasuti állomásról, helyezték örök nyugalomra, a helybeli ev. ref. egyház temetőjébe.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— **Nemzeti színészet.** Monory szintársulata a közönség közepes pártfogása mellett játszik a Budapest szálló nagytermében. Ha nem családunk a mostoha idojárás oka annak, hogy cly kevesen látogatják a különben pártfogásra erdemes társulat ügyes, tehszetes, a helyi igényeknek megfelelo eloadásait. Hjah, télen nagyon hideg van, nyáron nagyon meleg van, soha sincsen jó idö sincs.

— **Iparos önképzoköri fölléresétj.** A nov. 25-iki fölléresétj is sikeresen folyt le az önképzokor nagy termében. Valóban örömmel kell jelenítnünk, hogy az iparos közönség az eoldes eröfylyek szépen partolja, mi mindeszere dicséretre válik. A müsor is érdekesen volt összeállítva. Karl Ferenecz magánjelenetet adott elo igen ügyesen; Biró János fololvasását nagy érdekkel hallgatta a közönség; Sö Mariska k. a. a honszeretetröl igazi érzéssel s mély bensöséggel szavalt; Veress Nelli k. a. a »Bajnok bucsuja« cz. müszerszint szinten hatással szavalta s élénk tapsokban részesült; ugyszintén Balint Ferenecz szavalata is, amely 2-iki fölléresétjelnek is gazdag a müsora; Szavalat Kassay Pöli k. a. és Mészáros Zoltán; felovas Fischer Ferenecz. Bucsi I. k. a. czimbalmon fog játszani. Rendezök: Pasztor Juliska k. a., Jakab Anna k. a. Papp Albert és Kosa Gyula.

— **Kaszinói társasestély.** Folyó hó 7-én, szaz szombathely lesz a kaszinói estélyünk. Eme összejovetelt azért ajánljuk a kaszinói tagok figyelmébe, mert havonkint egyedül ezen estélyen mulathat városunk intelligens osztálya együtt elcsön és jól. Ha visszaveszünknek a multba és elgondöljük milyen körülmények között létesült a kaszinói vendegö; milyen fennen hirdették egyesek, mennyire szükséges az; mennyire fogja a vendegö vonzani a kaszinói tagokat: szinte tetvetünk kell és teljes igazul adunk elismerés, kik akkor azt moudták, hogy mint mindenü, ugy a kaszinói vendegöt is felloglák karolni eleinte, de hova-tovább lelohad a kedv és megbukik a vendegö. Csakugyan a kaszinói vendegö ugy-e most nap a telini nevre tesz szert. A kaszinói estélyekre havonkint kevesebben jonnek össze; a kaszinóban senki sem étkezik; sö azok, kik legjobban nyargaltak a kaszinói vendegö létesítesen, meg a kaszinóban sem járnak. Az a kérdés, vajon miket kellö rülmények között szükséges-e a kaszinói vendegö? Azt tartjuk nem. Elöször azért, mert ott senki sem étkezik; másodszor az estélyeken csak nehányan jelennek meg; harmadszor, hogy nagy jövedelme sincs a vendegöünknek, mivel levegöbol ö sem képes megélni: legjobb leune a kaszinói vendegöt bezárni. Beszélje meg ezen állapotot a választmány és nehogy az a szegyen eljöj kaszinónkat, hogy a vendegöünk beszüntetésére szükséges be maga a vendegöt. Ha pedig a kaszinó tagjai öbajjak, hogy vendegö legyen; akkor legalább havonkint egyszer a kaszinói estélyen jelenjenek meg tömegesen és ilyenkor hozzanak hasznot a vendegöünknek, hogy annak a megélése h ó r ó l - h ó r a b i z t o s i t t a s s é k

— **Millennium.** A magyarországi millenniumi kiállításnak nem csak az a czélja, hogy a külföldel del megismertessük hazánk fövárosat és ezredéves haladásunkat, hanem odavárazsoljuk hazánk azon fiait is, kik eddig Bjeszter-Szent-Miklóst, Budapest és az kir. államvasutak menetjegyirodája, utazási vállalatot létesitett, a kormány pártfogása mellett, azon czélbol, hogy a szegényebb sorsban levoktól is könnyen és olcsón megoczlessék a kiállitást. Ez vállalat mödot nyujt a tanulóknak az mindeu osztálynak, hogy az 1896. évben megtartandó ezer éves állami ünepélyességeivel egybekötött nagyszabásu millenniumi országos kiállitást megtekinthessék a nélkül, hogy szükségeik miatt szükségosan megterheltessenek, mert az utazás Budapestre és vissza, a Budapeston tartózkodás alatti teljes ellátást, szórakoztatast, stat. stb. felette mérsékelt dijszabás mellett, könnyen megtakaritható filléreikkel es szerszösik szerint beosztott részletekben már most biztosithatják. A tervezet szerint a ki a m. kir. államvasutak hámerly alomásáról a XIV. zónával II. osztályu gyorsvonati jegygyel akar utazni, Budapestben lakási, élelmezés, szórakoztatási- és kicsekedési jegyet akar kapni, sö ezer koronáig még baleset ellen is biztositva lesz, mindezért két napott tartózkodásai fizet. 14 frtot; 3 napért 20 frtot; 4 napért 26 frtot, 5 napért 32 frt és 50 krt. Ha a II. osztályu személyjegygyel akar utazni, akkor 11 frt 70 krt, 16 frtot, 20 frt 30 krt, 24 frt 70 krt fizet. Végre ha III. osztályu szemlyjegygyel akar utazni, akkor 9 frt 20 krt, 12 frt 70 krt, 16 frt 50 krt, 20 frt 70 krt fizet. A ki e tárgyban bövebbet tudni akar, az forduljon e lap kiadójához, Berdy Pálhoz, ki a tudakozónak kimerito felvilagositással szolgál.

— **A hóvitalar áldozatai.** Sepsi-Szt-Györgyon, az ottani ö vöncökepö intezetben, az orösi hóraviszkö levegötiben, nov. 23 án egy szép összeölöl és maga alá temetett hét növendéket, kik közöl egyik szörnyet halt, a többi pedig sulyosan megsérült. A szerencsetlenül járt növendékek között van Simó Irma is városunkbol, ki fejsö szüdást szenvedett!

— **Jubilaris közgyülés.** Az erdö vidéki tanitóegyesület decz. 16-án Baróczy az, állami polgári iskola helyiségiben d. e. 10 órakor, fenn lésának 25 éves évfordulója alkalmából jubilaris közgyülest tart. A közgyülest közebéd követi.

— **Törv.-hatósági bizottsági tagok a székely-kereszturi kerületben.** Br. Gemesa Oszár fözoldgabiró vezetése mellett a kereszturi kerülcelben egyszerre ennek folyt le a m. biz tagok választása. Az eredmény a következö: 1) A kereszturi kerületben ifj. Horváth Károly, Nagy S. Ferencz. 2) A nagyselamfalvi ban Torok Bodog. 3) Az ujszékelyhen Fazakas Dénes. 4) A Kisvajmokon Jakabházi Gábor. 5) A ravaibun dr Demeter Lörincz és Szentl Károly. 6) A körispataksban Nagy Ferencz és Ádám Dénes. 7) Az utsö kerületben Farkas László. 8) A tordátfalvban Gombos Sámuel gymnasium tanár.

— **Hasznos hazi ösztök.** Városunkban van Lakatos Lajos szabadkai lakos (a »Bárány« vendegloben), kinek könnyen kezelhetö ösztöi vagyunk kezi fecskeröl szerzett, kiöltöjnek kerö öntözésre, permetezésre igen alkalmas és tüzesetekuél is nagy hasznot tehetö eszköz ez. A vizet S—10 méter magasra és tázolsága szerju el. Darabonként 8 frt 50 krért kapnak a szabadkai kereskedöktöl. Eléttünk bemutatta és czélszerüségéröl mi is meggyözödtünk. A helyi onk tüzoltó-egylet föparancsnoka is ajánlaba hozta megvételre városunk polgármestereinek.

— **RÖVID HIREK. A királyné ujja.** A királyné Cap-sz.-Martinba utazott a multi heten. — **A királyné és a millennium.** A királyné, a millenniumi kiállitas alatt majusban egy budapesti udvari estén részt fog venni és a kiállitás késöbbi idöszakban pedig, ö is meg fogja tekinteni, hogy a kiállitast megnézhessse. — **Kepviselöház.** A multi héten befejezik az általános költségvetesi vitát és megkezdetteik a költségvetés rösztelés tárgyalest. — **Tanügyi kiadványok.** Wlassics kö zokiatásügyi miniszter javasiatra, megengedte, hogy jövöre nök is látogathassák az egyetemet, ha erre a közoktatásügyi miniszertöl engedélyt nyertek. Az egyetemen orvosi, gyógyszerészi és tanári pályára nyerhetnek képesitest. Az érettségi vizsgát magán uton teszik le. A felsöbb leányiskolaban, ha több novendék jelentkezik, a miniszter latin tanfolyamot engedélyezhet.

HIVATALOS RÉSZ.

(Másolat.) Magyar Kiralyi belügyminiszter. 93662/7. sz. V. r.-a. R.-rendelet valamennyi törvényhatóságnak. Az ösztrák-cs. kir. belügyminiszter ur f. évi oktober hó 24-én 31581. sz. a. kelt átiratában arról értesit, hogy kelett Galiczianak Tarnopol és Trembowla kerületeit, melyeknek szamos kösségeiben a cholera-fészekek csak szorványosan is, forditták elö, cholera-fészekek nyilvanitotta. Felhivom azért a törvényhatóságot, hogy gondoskodjék arról, miszerint Galiczianak nevezett kerületeibol a uj-orszag-beli terülcletre erkezett utazók tovább utazásukban a szemelyes szabadságukban való háborgatás nélkül, a cholera-fészekne nyilvánitott helyröl való tavozásuktol számitott 5 napig orvosi megfigyelés alatt tartassanak; ez az orvosi megfigyelés a nevezett kerületeröl erkezö ärunemüek az 1894. évi IX-ik tö-czikkben beiktatott drezdai egyezmény I-sö mellékletének IV. és V. czimeiben foglalt rendelkezéseinek megfelelö alkalmazásával is megtesnek. Figyelmeztetem a törvényhatóságot, hogy a szemely- és árufogalom másnemü korlatozását szigoruan tartozkodjék, mäsröszt miután az eddigi tapasztalatok kötségtelenül be bizonyitottak, hogy a szegényebb osztalyok ugy-szólva kizárólag az iskavisszonyai képezik a cholera legyezsedelmesebb talajat, felhivom a törvényhatóságot, hogy czélt fokozott figyelemmel kisérje s a mennyiben lehet biztositsa azokat a szükséges ivóvizzel és más is, gyorsan elhárithatók, sejat hatáskörében tegye meg a kellö intézkedéseket s esetleg elöforduló nagyobb mérvu bajok és mulsztasokröl hozzám surgösen jelentest tegyen. A f. év aug. 26. 7015. sz. a. kö zöttett rendeletem szerint a szomszedos törvényhatösoguak ismételten szigoru kötelességévé teszem. Tajékozasul értesitem a törvényhatösagot, hogy a most cholera-fészekneek nyilvanitott kerületekbol kövcsdaen ö szegö tartoznak: Tarnopol kerületben: Brawarow, Bialoskórka, Czartorya, Grabowicz, Kanopkówka, Kozówka, Kozyówki, Ladyczyn, Luczka, Luka, Wielka, Mikulinez, Hyczkowce, Jaslowce, Proszowa, Szomorochy, Smolanka, Szeszczyn, Wola Mazowicska, Zastowie, Bajkowce, Berezowica, Wielka, Biala, Bodze, Wielkie, Buczinow, Cebrow, Chadaczkówka, Daleszkowce, Wielka, Czemierkow, Czarnowiczki, Czernielow Ruski, Czelhausz, czyzna, Czystilon, Denyzow, Dikowce, Dolzanka Damomoryez, Draganowka, Dubowce, Dyczkow Hladki, Hluboczek Wielki, Horodyszcze Ihrowice, Isipowce, Iwaczów, Dolny, Iwaczow Gorny, Jaukowce, Janowka, Kipiaczka, Kokutkowce, Kostantynowka, Krasowka, Kupczince, Kurniki, Szlachecinieczka, Kurowce, Rudkowce, Loxowa, Makowowce, Mszanice, Nosowce, Obarzance, Ostrow, Petrykow, Plesskowce, Plotycz, Poczapince, Pokropiwna, Proniatyn, Romanczoka, Rusianowka, Seredince, Smykowce, Sieskinka, Supiky, Sidinczyce, Tarnopol, Tonstoiny, Worobijowka, Zabrojki, Zagiobela, Zarudzie, Zascion a T r e m b o w l a kerületben: Budzanow, Jassow, Kobylowicki, Laskowce, Mlyniska, Mogielnica, Romanczuka, Skomorzyce, Sloboda, Zaleszczyka, Wierzbowiec, Bernadowka, Baryczowka, Brykula Nowa, Brykula Stara, Chmielowka, Darachow, Deremówka, Dolce, Hieszczawa, Hnumiska, Iswzce, Iwanówka, Krowaka, Loszyn, Malow, Nagluce, Ostrowczik, Pankalowka, Plebanowka, Podgorzany, Podhajczyky, Ruzdvisny, Semenow, Strusow, Strucekowka, Slobodka és Olendry Tintkow, Trembowla, Trembowelska Wolica, Warwaryncz, Zalowie, Zasonucza, Zaciliczu, Zalowce.

Budapesten, 1895 okt. 31. Perczel s. k.

Udvarhelyvármegye alispánjától. 22666—95. alisp. sz. Valamennyi község elöljáróságnak. Keleti Galiczianak Tarnopol és Trembowla kerületeinek több községben fellépett cholerajárvány behurcolása ellen teendö övintézkedések czéljából beligyminiszter ur ö nagymoltóságа által ideküldött 93662. V. r. a. R. rendelet kö rendeletet mösalatban tudomásvétel és megfelelö alkalmazkodás végett kiadom. Székely-Udvarhely, 1895. évi nov. 15-én. Alispán helyett: Jakab Gyula, fö jegyzö

Sz. 23129—1895. alisp. Udvarhelyvármegye alispánjától Valamennyi község elöljáróságának és Székely-Udvarhely város polgármesterének. Azonnali közzététel és a baromtulevél kezelökkel való közlés végett értesitam, hogy a cs. és kir. közös belügyminiszter folyó évi nov. 14 ö 4. sz. 44615—9 szám alatt kelt értesitése szerint a német császári kormány a szarvas-marhaknak Németországba való bevitelét a ragadós tüdölob esetleges behurcolásának veszélye miatt ez idöszerint Magyarországra és az ö-szerju hatóságaival tilalmazta: Arva-, Bars-, Szepes-, Liptö-, Nyitra, Trencsén- és Pozsonyvármegyékbol. Egyuttal megjegyzem, hogy oly törvényhatóság területérol, melynek terülcten nincs ugyan a közsegben a ragadós tüdölob megállapitatott, vagy uralkodik, a miröl a szakértök a nekik hetenként megküldött »Allategészségügyi értesitö« illetö rovatával mindig hiteles tájékoztatást nyerhetnek, szarvasmarhak Németországba szóló szállitása tilos, tekintet nélkül arra, hogy az illetö törvényhatóság neve a német kormány által idönként közzétett kimutatásban már felvétetett-e? Székely-Udvarhelyt, 1895. november 19 ö n. Ugron, alispán.

83695. sz., III. fö. Rendelet valamennyi törvényhatóságnak. A sertésvész megállapitása körül a f. évi jun. 1-én 36500. sz. a. kiadott itteni körrendelet alapján fenálló eljárás módositása ügyében. A járványszerü betegségek elleni vonalkozó rendelet következö módositom, ugyanis: 1. A 2. §. akként módosul, hogy a sertésvész gyanujának az elsö foku hatóság által a foldmivelésügyi miniszterhez való tévaitt jelentése ezután mellözendö. Ennek az ugy az elsö fokuhatóság a vesztö ugyis a hatósági állatorvost erösitett, kivel azután a 3. §. értelmében eljár. 2. A 4. §. helyett a következö rendelkezés lép elotbe: Ha az állatorvos a megtartott vizsgálat alapja a sertésvész gyanusitást kijelenti meg, az elsö foku hatóság azonnal értesiti az állami állatorvost. a ki a helyszinén haladéktalanul megjelen s ha vizsgálta a jelzett gyanut megerösiti, de nem volna elháritható a sertésvész gyanujának az ugy a kiadott intézkedés alapjaszt, ugy a gyanus sertések közül a tapasztalt kórra nézve legjellegzetesebb tüneteket mutató darabot szabályszerü boczlási eljárás után leszurattja és boncztolás utján a kórtani vizsgálat alá bocsátja. A hatósági állatorvos sem a sertésvész gyanuját, sem egyéb ragadós betegséget nem konstatalt, erröl szóló irásos jelentését az elsöfoku hatósag az állami állatorvosnak tudatositve végett megküldi. Ugy az állami állatorvos azon esetben, ha a kóros szervek vizsgálata alapján a sertésvészt egészen határozottan meg nem állapithatta és illetve az eljárö hatósági állatorvos, azon esetben, ha az állami állatorvos a sertésvészgyanu megvizsgálása és a kór megállapitása czéljából a helyszinen való megjelenésen akadályozva van, a kóra nézve legjellegzetesebb elváltozásokat mutató s vizsgálatra megalkalmas szervekat, tüdöket, szalonnát és a hátsógy ö a gondos csomagolásra és hivatalos pecsétel lezárva a kórisme felülvizsgálása végett Budapestre, a kir. állatorvosi akadémiához küldi, kellö gondot forditván arra is, hogy a küldemenyen a szarvazási helytöl (ezt az illetö vasuti vagy járás es község neve és esetleg a község határában fekvö puszta, illetve az udvar) pontosan meg legyen jelölve. Az állatorvosi akadémia illetökes szak-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tanára a felülvizsgálatot azonnal teljesítvén, az eredményt az elsőfokú hatósággal és az állami állatorvossal táviratilag közli, egyuttal pedig a vezetésem alatt álló minisztériumhoz írásban beleteni. Ha az állami állatorvos, vagy az állatorvosi akadémia a sertésvész jelenlétét állapítja meg, az elsőfokú hatóság az állami állatorvossal egyetértőleg intézkedik az iránt, hogy a 36.500. számú körrendelet első §-ában előírt s már a gyanu esetén azonnal alkalmazott zártali intézkedések a vészes község összes sertéseire szigorban fentartassanak és illetve a f. évi október 4-én 72192. sz. rendeletben előírt forgalmi korlátoások a fertőzött községgel határos közökre is érvényesittessenek mindaddig, míg a járvány megszűnése után a zárlatfeloldás megtörténik. Ha az állami állatorvos a sertésvészt egészen határozottan megállapitotta, ezt hozzám táviratilag azonnal bejelenti. Ha pedig nem ugyan sertésvész de más ragadós betegség (orbánez, vagy körömfájás) konstatáltatott, az ez ellen előírt intézkedések fogganatositandók; ellenben, ha ragadós betegség nem állapiltatott meg, akkor az 1. §. értelmében alkalmazott intézkedést hatályon kivül kell helyezni. 3. Az 5. §. helyett a következő rendelkezés lép életbe: A helyszinén megtartott bellatot ezután erősitvén az elsőfokú hatóság a szükséges, a közremüködött állatorvossal egyetértőleg, a másodfoku hatósághoz mielőbb jelentést tesz, melyben a netán felmerült kártalanitási igénynek bárczatallag mérlegelt tárgyai is, illetőleg is jelezni kell. 4. A 7. §. helyett a következő intézkedés lép életbe: A sertésvész megállapitásról a másodfoku hatóság hozzám haladéktalanul jelentést tesz a felvételi jegyzőkönyv s a netalani becslő jegyzőkönyv s erre vonatkozó határozat kiséretében, — a hatósági állatorvos által a vész állásáról 8 naponkint szerkesztendő záruyantáblákat az állami állatorvoshoz betekintés végett átküldi, végül pedig a vész megszünte után az állami állatorvos közbenjöttével eszközöt zárfeloldásról szóló jegyzőkönyvet hozzám késedelem nélkül bemutatja. Budapesten, 1895. évi november hó 8-án.

Földmivelésügyi m. kir. minister.

Udvarhely-vármegye elljárási-szám. 23691—1895., alispj. Valamennyi hatóságok, előljáróságának és Székely-Udvarhely polgármesterének. A földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak 88695. sz. a. rendeletét azonnali közzététel végett közlöm. Sz.-Udvarhely, 1895. nov. 20. Ugron, alispán.

HIRDETÉSEK.

!?! Már megjött az idénye, hogy mindenkiakézelgő karácsony-és ujévre alkalmi ajándékokról és főleg **névjegyekről** gondoskodjek. A legolcsóbb és legalkalmasabb ajándékok az ujévi ajándék egy díszes doboz finom levélpapir borítékkal, vagy egy csinos (100 drb névjegyet tartalmazó) névjegydoboz, 100 darab borítékkal, — 100 darab névjegy közönséges dobozban 40 krtól fölfelé; igen csinos és elegáns dobozban, finomabb papiron, 90 krtól fölfelé.

!?! Már megjöttek a legujabb jrotti névjegybetűk s igy a legkényesebb igényeket is kielégiteni tudom a legszebb névjegyek, meglévő és elfogyjszi jelentésekben. Az uj betűkkel készitett minták szives megtekintésére fölhivom a m. t. közönséget, melyek ízletemben mindig rendelkezésre állnak.

!?! Már megjött egy teljesen uj amerikai gyors sajtó, melynek segélyével kyomtatás látszata nélkül, a lytographiai nyomáshoz a csalódásig hasonló kiállitása munkákat kártyapapirra a leggyorsabb táu készitek.

!?! Már megjött a m. kir. államvasutak menetjegy-irodája által letesitett «Milleunium» utazási és ellátási vállalat tervezete az 1896. évi ezredéves orszagos kiállitás látogatók számára, melynek Udvarhelyvármegye részére központi képviseletét elvállaltam s mindenkinek diijtalanul szolgálok felvilágositással.

!?! Már megjöttek az usualmas téli estékre a zenekedvelőknek módjában áll az ízletemben levő legujabb zenemüvek dus raktárából kedvik szerinti darabokat válogatni és idejüket elvezettel eltölteni. Egyuttal alkalmi ajándékul is igen czélszerű a zenemü.

!?! Már megjött "Sirius-golyó" petroleum vilá-gitáshoz, melylyel 50% petroleum megtakarítás érhető el, rendes használat mellett. Szép fehér, erősen ragyogó fényt idéz elő. Kapható nagyban nálam és kicsinyben Steinburg Ottó kereskedésében s minden helybeli nagyobb kereskedésben. 1 doboz (1 havi használatra 7 golyóval) 48 kr, — egyes darab (4—6 napi használatra) 7 kr.

!?! Már megjött az utolsó nap, a melyen egy forinttal még elő lehet fizetni a Dorzsi „Élet könyvé"-re Decz. 2-án tul 1 frt 50 kr.

!?! Már megjött az ideje, hogy mindenki meggyőződjék a felől, miszerint nálam minden nyomtatványy és irodai szer szükségletét a legolcsóbban szerezheti be.

Magassat a m. t. közönség eddigi jóindulatába ajánlva, vagyok

Székely-Udvarhelyen, 1895. nov. hóban

kész szolgálattal

Betegh Pál.

Szám 2803. tkvi. 895.

Arverési hirdetmény.

Az oklándi kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság kirdeti tesz, hogy az Udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajtatónak Barabás Áron végrehajtás szenvedő elleni 560 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében, utó ajánlat következtében az oklándi kir. járásbiróság telekönyvén levő, Karácsonyfalva közös határatban fekvő a karácsonyfalvi 17. sz. tlkvben foglalt 1186. hr. számu ingatlana 111 frt 17 kr a 3431. hr. sz. ingatlana 83 frt 01 kr, a karácsonyfalvi 509. számu tlkvben foglalt 5536. és 6424. hr. sz. ingatlanokra együttesen 192 frt 01 kr kikáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1895. évi december hó 20-ik napjan delelőtt 10 órakor**. az oklándi kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul eladatni nem fogatnak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 11 frt 12 kr 3 frt 30 kr és 19 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. § ában jelzett árfolyamnál számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikuldott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz 170. §. értelmében a bánatpénznek a biróságnál eló-ges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.

H. Oklánd, 1895. november 15-én.

Gidofalvy, kir aljbiró.

Sz. 5006—895. tkvi.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, hogy udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajtatónak Mester Károlyné szül. Bálint Hermina végrehajtást szenvedő ellen 280 frt s járulékai kielégitése végett, ezen kir. törvényszék tertelethez tartozó parajdi 270 tljkvben Bálint Hermina Mester Károlyné nevére irt A+ 5824 hrsz. 2 frt. 1911 hrsz. 1 frt, a parajdi 726. sz. tjkben ugyanannak nevére irt 334½, 334½, 336 hrsz. beltelek, udvarkert 448 frt, 814/2, 812/3 hrsz. 2 frt, 1099/2 hrsz 2 frt, 1131/2, 1132/2 hrsz. 14 frt, 1834/2, 1878/2, 1879/2 hrsz. 8 frt, 2551 hrsz. 7 frt, 3141/3, 3142/2 hrsz. 4 frt, 3162, 3163. hrsz. 2 frt, 3802/2, 3803/2 hrsz. 7 frt, 4928 hrsz. 11 frt, 4969, 4962 10 frt, 4960 hrsz. 9 frt, 4989/2, 4991½ 1 frt, 5199/2 4 frt, 5796/1 6 frt, 6155/2 3 frt, 6325/3 1 frt, mely o-szegek egyszersmind kikiáltási ár is **1895. december hó 18-ik napján** d. e. 9 órakor Parajd községházánál megartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek elfogadt adatni. A venni szándékozók a becsárnak 10% készpénzben vagy óvadékképes papirban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt, ezen kir. telekönyvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Székely-Udvarhelyt, 1895. évi november 10 én.

Györty Titusz,

kir. törvényszéki egyes biró.

Táncztanitási jelentés!

Alattiri van szerencsém a tisztelt szülők, a tanintézetek vezetőinek és a n. érd. közönségnek becses tudomására hozni, hogy **folyó 1895. évi december hó 3-ikától** kezdődőleg egy a mai kor szivonalnak álló és bármily magas igényeknek megfelelő tánczoktatásomat nyitok. A hol tanitani fogom, a következő kör- és társastánczokat, a legujabb és legkönnyebben fölfogható tanmódszerint.

A tanitandó kör- és társas táncok.

Lassu magyar csárdás. Magyar polka. Rezgő polka. Nobles polka. Gyors polka. Strascah polka. Keringő. Mennett keringő (ujdonság), Fr. Négyes. Társalgó (uj magyar társas tánco). Kór magyar.

Ugy szintén hajlandó vagyok közkivánatra magán (zártkörü) csoporttánczok tanitására, magánórák és különtársaságok tanitására ugy táncziskolámban, mint házuál

A tanfolyam tartama 6 hét. Tandij kezdőknek 5 frt. haladóknak 3 frt.

Kérve a n. érdemü közönséget a multban tanusitott pártfogását ez idényben is számomra fontartani szivesekljék; én pedig mindig törekedni fogok, hogy az irántam tanusitott pártfogást kiérdemeljem.

A n. érd. közönség becses pártfogásába ajánlva magamat.

Maradtam kiváló tisztelettel

Izsák Ferencz.

Budapesten vizsgázott okl. tánctanitó.

(1—1)

Alkalmi

karácsonyi ajándék

„Röptében a nagyvilág körül."

A világ kiváló városainak és műalkotásainak fényképgyüjteménye magyarázó szöveggel. Ára díszkötésben 6 frt 50 kr. Ki a szép müvet megveszi, jutalmul **Koppai József tanár „Sólyom vadászne"** czimü festményét is 50 kr felülfizetésel megkapja **GÁL JÁNOS** doh. és különlegességi nagy áruházában, a hol is még ujonan érkezett karácsonyi és ujévi ajándékul plüsch albumok, cassetták, fényképtartók, bronz- és fémárok, szivar- és dohány-tárczák, pénz-erszények, oldal-tárczák, kis toilett zsob-tükrök, valódi borostyán-, valódi tajtékszipkák, tajtipnák, sétabotok, Illatos szappanok, valódi francia parfümök dus választékban. Elegáns levélpapirok és még számtalan diszmüárúk, mik itt felsorolva nincsenek.

Az államtól engedélyezett

Magyar Osztály-Sorsjáték

az 1896. ezredéves kiállitás alkalmából Budapesten.

90,000 sorsjegyegyel, 21,499 nyereményegyel és egy díjjal.

Huzás Budapesten

1895. december 6-tól 14-ig.

Legnagyobb nyeremény

a legkedvezőbb esetben

egy millió korona.

Minden nyeremény készpénzben és levonás nélkül lesz kifizetve.

	Nyeremény	Korona		Korona
I. jutalom	1	600000	—	600000
	1	400000	—	400000
	1	200000	—	200000
	1	100000	—	100000
	1	50000	—	50000
	2	20000	—	40000
	3	15000	—	30000
	4	10000	—	40000
	10	8000	—	80000
	27	6000	—	162000
	100	2000	—	200000
	200	1000	—	200000
	1150	200	—	230000
	20000	100	—	2000000
	21499	Nyeremény és I jutalom		4332000

Egy 10 nyeremény kézi az utolsó jutalmat kapja a 600,000 korona díjat.

Ezen huzásra érvényes sorsjegyeket: $^1/_1$ (egy egész) **80.—** $^1/_{10}$ (egy tized) **8.—** $^1/_{20}$ (egy huszad) sorsjegyet **4.—** koronáért ajánl és szétküldi

Gyertyánffy Gábor

könyv-, szépmü- és papirkereskedése Székely-Udvarhelyt

és

Gyertyánffy Jónás fiai

vaskereskedése Székely-Udvarhelyt.

Vidéki megrendeléseknél postadijért 10 filler — 5 krajczár ajánlott levelekért 20 filler — 10 krajczár, a nyeremény-jegyzéket pedig 20 filler — 10 krajczár külön melléklendő.

Figyelmeztetjük az első osztályu sorsjegyek tulajdonosait, hogy az I. osztályzat azonos II. oszt. sorsjegyeket decz. 4-én délelőtti 10 óráig még beczserélhetik, azontul már nem. 3—3

Nyomatott a kiadótulajdonos: Betegh Pál könyvnyomdájában, Székely-Udvarhelyt. 1895.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.